

SZKOŁA PODSTAWOWA
im. Jana Pawła II w Łososinie Dolnej

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z HISTORII

klasa IV

NAUCZYCIELE PROWADZĄCY ZAJĘCIA

- 1. KRYSZYNA MALINOWSKA**
- 2. BOGUSŁAWA POŁOMSKA - KUŹMA**

1. Z HISTORIĄ NA TY

<i>ocena dopuszczająca</i>	<i>ocena dostateczna</i>	<i>ocena dobra</i>	<i>ocena bardzo dobra</i>	<i>ocena celująca</i>
UCZEŃ:				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia czym zajmuje się historia jako nauka - wyjaśnia, kim jest historyk - rozumie, jaką rolę odgrywa w życiu człowieka rodzina - rozumie znaczenie pamiątek rodzinnych - tłumaczy pochodzenie nazwy Polska - podaje daty najważniejszych polskich świąt państwowych - rozumie znaczenie terminów: chronologia, data, era, rok, wiek, tysiąclecie - odczytuje skróty p.n.e. i n.e. - oblicza upływ czasu między poszczególnymi wydarzeniami - ustala wiek, w 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje przykłady różnego rodzaju pamiątek rodzinnych - wskazuje tradycje rodzinne - potrafi sporządzić drzewo genealogiczne swojej rodziny - wyjaśnia pojęcie patriotyzm - zna pomniki znajdujące się w okolicy - wymienia symbole narodowe i potrafi je opisać - wymienia najważniejsze święta narodowe i potrafi podać ich daty - umiejscawia epoki, wieki, wydarzenia na osi czasu - zamienia cyfry arabskie na rzymskie i odwrotnie - potrafi rozróżnić mapę od planu - potrafi odczytać podstawowe informacje z 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia znaczenie terminów: rodzina dwupokoleniowa, wielopokoleniowa - omawia sposoby okazywania patriotyzmu w czasie wojny i w okresie pokoju - wskazuje największe atuty swojej małej ojczyzny - wymienia przykłady postaci historycznych oraz bohaterów baśniowych i legendarnych - podaje przykłady różnego rodzaju źródeł historycznych - wyjaśnia, w jaki sposób podtrzymywanie tradycji rodzinnych umacnia poczucie wspólnoty w rodzinie - tłumaczy, czym są 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje nauki badające przeszłość - rozumie, dlaczego powinno się okazywać szacunek symbolom narodowym - objaśnia znaczenie powiedzenia: Historia jest nauczycielką życia - uzasadnia, dlaczego należy dbać o źródła historyczne i chronić obiekty zabytkowe - wskazuje wydarzenia, które oznaczają początek i koniec poszczególnych epok historycznych - dostrzega umowność rachuby czasu w kontekście przykładów z różnych kręgów kulturowych - wyjaśnia, czym zajmuje się kartografia - rozumie, jaką rolę odgrywa mapa w poznawaniu przyczyn i prze- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawia historyczną genezę regionu - wskazuje wybitne postaci w dziejach regionu - ocenia, w jaki sposób różnorodność „małych ojczyzn” wpływa na bogactwo „wielkiej” - omawia genezę polskich symboli narodowych - wyjaśnia pojęcia: emigracja, uchodźcy - podaje przykłady mniejszości narodowych żyjących w Polsce - wyjaśnia okoliczności ustanowienia roku 1 i podziału na dwie ery - wyjaśnia różnicę między kalendarzem juliańskim i gregoriańskim - przedstawia elementy historii kartografii

<p>którym miało miejsce dane wydarzenie</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia epoki historyczne - zaznacza daty na linii chronologicznej 	mapy	<p>legenda i skala mapy</p> <ul style="list-style-type: none"> - porównuje mapy historyczne i geograficzne - odróżnia mapę od planu - rysuje plan najbliższej okolicy 	<p>biegu wydarzeń historycznych</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje, jak dawniej wyglądały mapy i na tej podstawie określa, jakie wyobrażenia o świecie mieli ludzie w przeszłości 	
2. OD PIASTÓW DO JAGIELLONÓW				
<i>ocena dopuszczająca</i>	<i>ocena dostateczna</i>	<i>ocena dobra</i>	<i>ocena bardzo dobra</i>	<i>ocena celująca</i>
UCZEŃ:				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przynajmniej jedną legendę opoczątkach państwa polskiego - wyjaśnia, kim był św. Wojciech - podaje, kto był pierwszym historycznym władcą Polski - wskazuje na mapie państwo Krzyżaków - wymienia zasługi Jadwigi dla polskiej kultury, nauki i sztuki - podaje przyczyny zawarcia unii polsko-litewskiej w Krewie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - posługuje się terminami: <i>koronacja, gród, wojowie</i> - opisuje wygląd grodu średniowiecznego - podaje, że Bolesław Chrobry był pierwszym królem Polski - wyjaśnia, dlaczego historycy nadali królowi Kazimierzowi przydomek „Wielki” - opisuje wygląd średniowiecznego zamku - wyjaśnia, kim był Władysław Jagiełło - posługuje się terminem: <i>astronom</i> - przedstawia odkrycie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podaje wydarzenia związane z datami: 1000, 1025 - poprawnie posługuje się terminami: <i>dynastia, uczta u Wierzyńka</i> - wymienia wydarzenia związane z datami: 1364, 1370 - wyjaśnia powiedzenie: <i>Zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną</i> - posługuje się terminem: <i>unia</i> - wymienia wydarzenia związane z datą: 1385 - przedstawia główne 	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń: <ul style="list-style-type: none"> - charakteryzuje znaczenie przyjęcia chrześcijaństwa dla państwa polskiego - wyjaśnia znaczenie wizyty Ottona III w Gnieźnie dla państwa polskiego - wyjaśnia znaczenie koronacji Bolesława Chrobrego - argumentuje, dlaczego Kazimierz Wielki stał się wzorem dobrego władcy - wyjaśnia charakter obyczajowości i kultury rycerskiej - przedstawia postanowienie pokoju toruńskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedstawia najważniejsze odkrycia archeologiczne na ziemiach polskich - określa, jakie informacje może zdobyć historyk dzięki zastosowaniu metody dendrochronologicznej - omawia dokument <i>Dagome iudex</i> - porównuje politykę prowadzoną przez Bolesława Chrobrego i Kazimierza Wielkiego - wyjaśnia znaczenia panowania Kazimierza Wielkiego dla państwa polskiego

<ul style="list-style-type: none"> – wymienia cechy charakterystyczne rycerza – opisuje postać Zawiszy Czarnego – wyjaśnia, kim był Mikołaj Kopernik 	<p>Mikołaja Kopernika i wyjaśnia powiedzenie: <i>Wstrzymał Słońce i ruszył Ziemię</i></p>	<p>konsekwencje unii w Krewie</p> <ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>giermek, kopia, kodeks honorowy</i> – wymienia wydarzenie związane z datą: 1410 – wyjaśnia powiedzenie: <i>polegać jak na Zawiszy</i> 	<p>oraz skutki bitwy pod Grunwaldem</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia inne dokonania i zainteresowania Mikołaja Kopernika – wyjaśnia, czym jest nauka i jakie cechy musi spełniać wiedza naukowa – opisuje, w jaki sposób zrekonstruowano wygląd Mikołaja Kopernika 	<ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminem: układ heliocentryczny – wyjaśnia, dlaczego najważniejsze dzieło Kopernika zostało potępione przez Kościół
3. WOJNY I UPADEK RZECZYPOSPOLITEJ				
<i>ocena dopuszczająca</i>	<i>ocena dostateczna</i>	<i>ocena dobra</i>	<i>ocena bardzo dobra</i>	<i>ocena celująca</i>
UCZEŃ:				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – posługuje się terminem: <i>szlachta</i> – określa epokę, w której żył Jan Zamoyski – opisuje wygląd i uzbrojenie husarii – wymienia państwa, które dokonały rozbiorów – przedstawia cel powstania kościuszkowskiego - poprawnie posługuje się terminem: <i>hymn państwowy</i> – zna nazwisko autora hymnu państwowego – potrafi objaśnić 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – poprawnie posługuje się terminami: <i>kanclerz, hetman, akademia</i> - charakteryzuje postać i dokonania Jana Zamoyskiego posługuje się terminami: <i>potop szwedzki, wielki wezyr, odsiecz</i> – zna wydarzenia związane z datami: 1655–1660, 1683 - wymienia dokonania postaci: Augustyn Kordecki, Stefan Czarniecki, Jan III Sobieski 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna królów Polski: Stefana Batorego i Zygmunta II Augusta - wyjaśnia słowa Zamoyskiego: <i>Takie będą Rzeczypospolite, jakie ich młodzieży chowanie</i> – wskazuje na mapie: Szwecję, Jasną Górę, Turcję, Chocim, Wiedeń – przedstawia najwybitniejszych twórców doby stanisławowskiej oraz ich dokonania – charakteryzuje postać i dokonania króla Stanisława Augusta Poniatow- 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia zagrożenia dla państwa polskiego wynikające z systemu wolnej elekcji – wyjaśnia, dlaczego oświecenie było nazywane „wiekiem rozumu” – wyjaśnia znaczenie powołania Komisji Edukacji Narodowej dla państwa polskiego – wyjaśnia, dlaczego rozprawa uchwalenia Konstytucji 3 Maja została ogłoszona świętem narodowym – charakteryzuje program 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego wojny XVII wieku przyczyniły się do osłabienia Rzeczypospolitej – wyjaśnia kontrowersje w ocenie panowania króla Stanisława Augusta Poniatowskiego – wyjaśnia przyczyny kryzysu Rzeczypospolitej szlacheckiej charakteryzuje postać Napoleona Bonaparte – ocenia, czy Napoleon spełnił pokładane w nim przez Polaków nadzieje

<p>pierwszą zwrotkę i refren hymnu</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego Polacy zorganizowali powstanie – charakteryzuje taktykę walki partyzanckiej – wyjaśnia, dlaczego Polacy nie mogli odbywać edukacji w języku polskim 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia zasługi króla Stanisława Augusta Poniatowskiego – wymienia wydarzenia związane z datami: 3 maja 1791 r., 1794, 1795 – charakteryzuje postać i dokonania Tadeusza Kościuszki – wymienia, za jakie dokonania Maria Skłodowska-Curie otrzymała Nagrodę Nobla 	<p>skiego</p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia znaczenie uchwalenia Konstytucji 3 Maja - wie, kiedy <i>Mazurek Dąbrowskiego</i> został polskim hymnem narodowym – opisuje charakter i przebieg powstania styczniowego – porównuje szkolnictwo XIX-wieczne i współczesne – wyjaśnia, dlaczego M. Skłodowska-Curie musiała wyjechać do Francji 	<p>polityczno-społeczny Tadeusza Kościuszki</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia przyczyny klęski powstania kościuszkowskiego – wyjaśnia, dlaczego Polacy zaczęli tworzyć legiony polskie u boku Napoleona – wyjaśnia, dlaczego powstanie styczniowe upadło – wymienia innych polskich laureatów Nagrody Nobla 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia różne metody walki o polskość – opisuje działalność Marii Skłodowskiej-Curie podczas I wojny światowej
4. KU WSPÓŁCZESNEJ POLSCE				
<i>ocena dopuszczająca</i>	<i>ocena dostateczna</i>	<i>ocena dobra</i>	<i>ocena bardzo dobra</i>	<i>ocena celująca</i>
UCZEŃ:				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> - posługuje się terminem: <i>II Rzeczpospolita</i> – wie, kiedy i z jakiej okazji obchodzimy święto państwowe w dniu 11 listopada – wskazuje na mapie Polski Gdynię – wyjaśnia, dlaczego Gdynia stała się polskim „oknem na świat 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna wydarzenia związane z datami: 1914–1918; 11 listopada 1918 r., 15 sierpnia 1920 r. – charakteryzuje postać Józefa Piłsudskiego – poprawnie posługuje się terminami: <i>łapanki</i>, <i>Armia Krajowa</i>, <i>Szare Szeregi</i> – zna wydarzenia związane z datami: 1 września 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia rolę Józefa Piłsudskiego w odzyskaniu niepodległości i budowie państwa polskiego – charakteryzuje mit „cudu nad Wisłą” – opisuje trudności gospodarcze i ustrojowe w odbudowie państwa polskiego 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego w rocznicę Bitwy Warszawskiej Wojsko Polskie obchodzi swoje święto – charakteryzuje działalność Polskiego Państwa Podziemnego – przedstawia politykę okupantów wobec Polaków (mord katyński) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia najważniejsze ośrodki przemysłowe współczesnej Polski – podaje przykłady udziału żołnierzy polskich na frontach II wojny światowej – przedstawia przebieg powstania warszawskiego – charakteryzuje postać i

<ul style="list-style-type: none"> – wie, kiedy i gdzie wybuchła II wojna światowa – opisuje politykę Niemiec wobec ludności żydowskiej – wyjaśnia, kto objął rządy w państwie polskim po zakończeniu II wojny światowej – wie, kim był Karol Wojtyła – podaje miasto, w którym urodził się Karol Wojtyła – wie, jak się nazywał pierwszy przywódca związku zawodowego „Solidarność” i późniejszy prezydent 	<p>1939 r., 1 sierpnia 1944 r.</p> <ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje postaci Zośki, Alka i Rudego - posługuje się terminem: „żołnierze niezłomni” – wyjaśnia, dlaczego Jan Paweł II był darzony wielkim szacunkiem - zna głównych bohaterów „Solidarności” – Lecha Wałęsę, Annę Walentynowicz, Jerzego Popiełuszkę 	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia dokonania Eugeniusza Kwiatkowskiego – opisuje najważniejsze akcje Szarych Szeregów, w tym akcję pod Arsenałem – charakteryzuje postać i działalność Witolda Pileckiego – ocenia postawę Danuty Siedzikówny, ps. Inka – wymienia ograniczenia, z jakimi wiązało się wprowadzenie stanu wojennego 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje działalność partyzantki antykomunistycznej – wyjaśnia znaczenie pierwszej pielgrzymki Jana Pawła II do kraju dla społeczeństwa polskiego – podaje przykłady protestów Polaków przeciwko władzom komunistycznym – wyjaśnia, jaką rolę odegrał stan wojenny 	<p>działalność Ireny Sendlerowej</p> <ul style="list-style-type: none"> – wymienia największe niemieckie obozy koncentracyjne – wyjaśnia znaczenie słów Jana Pawła II: <i>Niech zstąpi Duch Twój i odnowi oblicze ziemi. Tej ziemi!</i> – wyjaśnia znaczenie i skutki rozmów Okrągłego Stołu
---	--	---	---	---

Uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną, jeżeli nie spełnił wymagań na ocenę dopuszczającą.

W stosunku do uczniów posiadających opinię lub orzeczenie wydane przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną powyższe wymagania będą realizowane zgodnie z zaleceniami dotyczącymi dostosowania wymagań zawartymi w opiniach i orzeczeniach.